

Näringslivskontoret
skapar förutsättningar

Älvsbyn bäst på
Ung Företagsamhet

Teknik i skolan
med Pia och Therese

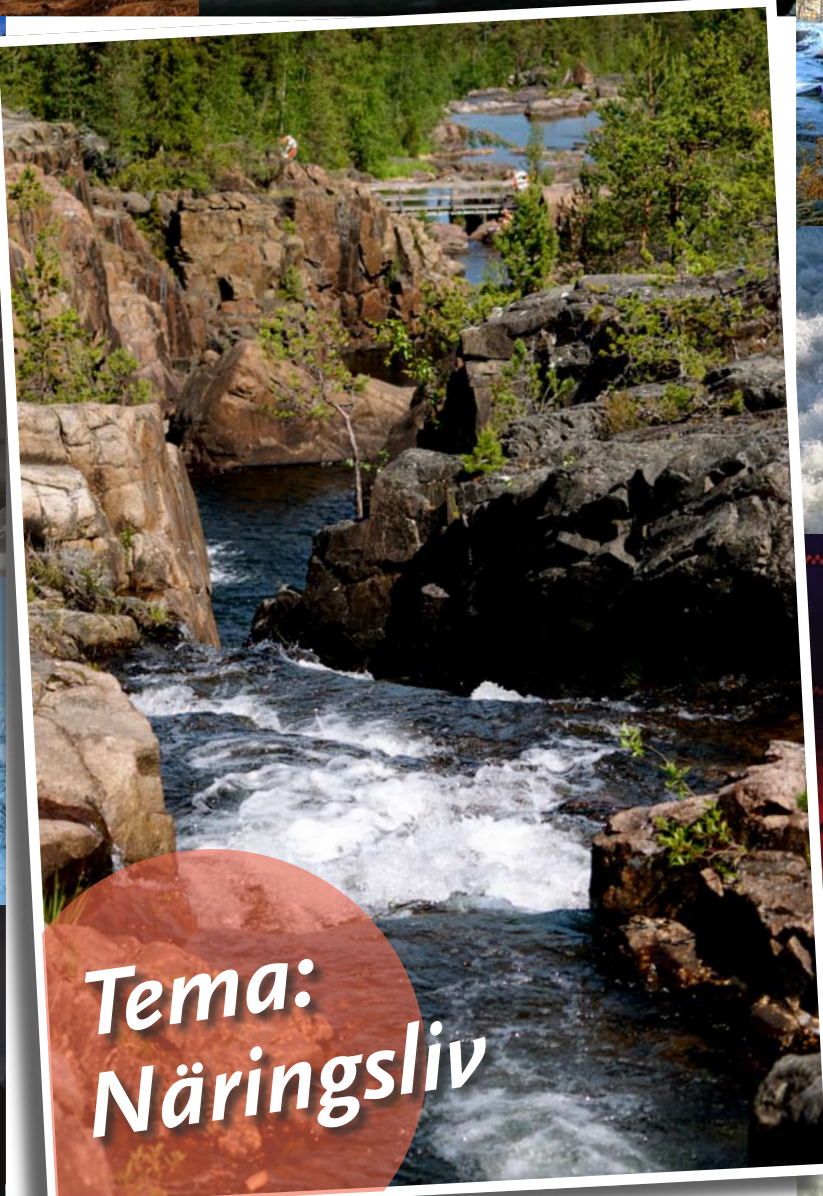

Åsa tog över
åkerifirman Hit & Dit

älvsbybladet

NR 1 / 2010

INFORMATION FRÅN ÄLVSBYNS KOMMUN

**Tema:
Näringsliv**

En bra affärsidé och stark vilja var grunden när vi startade vår verkstad för tunga fordon. Det goda företagsklimatet i kommunen är ju sedan länge ett känt begrepp. Älvsbyn är historiemässigt en plats med stark företags- och entreprenörsanda där jordbruk, skogsbruk och tillverkningsindustrin funnit fäste. Vi startade vår verksamhet i en industrilokal på Altuna Industriområde. Genom ett mycket hårt arbete har vi omvandlat och utvecklat den till ett idag väl fungerande företag.

Att som kvinna vara del i detta är en enorm lyckokänsla. Vägen hit har inte varit rak, den har varit kantad av med- och motgångar. Men jag försöker fokusera på det som är viktigt för just vårt företags överlevnad. Från tre anställda till idag tolv känns som en bra utveckling. Arbetet som företagsledare är både stimulerande och utvecklande. Ingen dag är den andra lik. Varje arbetsdag för med sig nya utmaningar i olika grader. Organisera och planera, se helheten och lösa problem hör till vardagen. Bemöta kunder och övriga människor med känsla och förståelse.

All Mecanservices senaste satsning är en ny inriktning som jag inte har arbetat med tidigare; Ett kafé med lunchservering i anslutning till verkstaden på industriområdet. Jag såg ett behov för en mötesplats för en stor grupp människor. Många entreprenörer och andra arbetar i ensamhet i sina maskiner i skogen och på vägen. Här kan de ta rast, äta lunch eller bara sitta och prata. Projektet fyller många funktioner för just vårt företag. Jag ser långsiktigt och vill att företaget växer och överlever i flera decennier genom att vi tänker nytt, omvandlar och utvecklas i takt med tiden.

Tips till kvinnor som funderar på att komma upp sig på sin arbetsplats eller vill starta eget; Kvinnor har aldrig förr haft så många valmöjligheter som under de sista årtiondena. Ta vara på livets förmåner och rättigheter. Det är din skyldighet att ta beslut. Sitt inte och vänta på att myndigheter och andra ska bära dig. Bjud på dig själv och visa vad du är bra på.

Till sist; Ta ansvar för ditt arbetsliv, det blir vad du gör det till.

Anneli Johansson

VD i All Mecanservice AB,
Centrum för företagare

Vad gör näringslivskontoret?

Näringslivskontoret i Älvsbyn består av fyra personer; näringslivschefen, en näringslivssekreterare, en näringslivsutvecklare och en informatör.

Tillsammans jobbar de mot tre mål; att öka befolkningen, öka sysselsättningen och öka antalet nystartade företag i Älvsbyns kommun. För att nå dessa mål har de ett antal projekt och ärenden på gång. En hel del av dessa går in i varandra och när man ska beskriva verksamheten kan det verka lite svårt att greppa. I några artiklar ska vi försöka reda ut det genom att berätta om näringslivskontoret, vilka de är som arbetar där och lite om det de gör.

YRKESPROFILEN • • • •

Med helikopterperspektiv på verksamheten

Pär Jonsson är näringslivschef i Älvsbyns kommun. Han leder alltså arbetet på näringslivskontoret.

– Min uppgift är att organisera näringslivskontoret så att vi som arbetar här uppnår de mål som politikerna har bestämt att vi ska nå. Vi ska ha en struktur och en strategi där vi har tydliga roller för att stötta företagandet och tillväxten i Älvsbyn. Min roll som näringslivschef är att se till att denna struktur och strategi finns.

– När jag fick det här jobbet för ett drygt år sedan, började jag därför med att ta fram en näringslivsstrategi. Tillsammans med de andra som arbetar här, politikerna och Företagarna i Älvsbyn prioriterade vi vad det är vi ska jobba med och satsa på.

– Nästa steg var att skapa en organisation som är så effektiv som möjligt.

Kontakter och möten

En annan viktig del i arbetet är kontakten med företagen i Älvsbyn och med företag som kan tänkas etablera sig här. Kontakter med länsstyrelsen när det gäller näringslivsfrågor på länsnivå och med näringslivskontoren i andra kommuner är annat som ligger på näringslivschefen.

– Jobbet innebär många styrelsemöten och andra möten. Jag är också kommunens representant i styrgrupperna till olika projekt som kommunen är med i, totalt ett 15-tal.

Högskola och företag

– Det bästa med det här jobbet är att jag har en övergripande roll. Jag arbetar sällan djupare

Näringslivschef Pär Jonsson.

med frågorna, det gör de andra. Jag får i stället ha ett helikopterperspektiv på verksamheten.

– Det som ibland kan vara lite negativt med jobbet är att det kan bli väldigt stressigt. Ibland händer allting på en gång, många hör av sig och det är svårt att kunna göra något tillräckligt snabbt.

Innan Pär blev näringslivschef drev han ett konsultföretag i elva år. Före dess arbetade han som lärare och utbildare och före det var han mekaniker. Han har utbildning i energiteknik och organisation samt en lärarutbildning.

– Det finns inga formella behörighetskrav för att bli näringslivschef men man bör ha en bred högskoleutbildning i ämnen som ligger nära näringslivsfrågor. Jag tycker att man också bör ha drivit ett företag.

De handlägger näringslivskontorets ärenden

Randolf Eriksson har varit näringslivssekreterare i Älvsbyn i mer än 20 år.

För att förbättra möjligheterna att nå de mål som näringslivskontoret arbetar mot inrättades i höstas en tjänst som näringslivsutvecklare. Ulrika Lidström började på den i december men har valt att gå tillbaka till sitt ordinarie jobb på ekonomikontoret som hon varit tjänstledig ifrån.

Näringslivssekreteraren och -utvecklaren handlägger näringslivskontorets ärenden och

ansvarar för olika delar av verksamheten. Till Randolfs ansvar hör etablerings- och företagsfrågor, kommunikationsfrågor, EU-ansökningar, samordning av projekt och så är han projektledare för två stora projekt. Näringslivsutvecklaren ansvarar för landsbygdsutvecklings- och turismfrågor.

Ulrika Lidström och Randolf Eriksson.

Skapa förutsättningar för företag

En viktig uppgift för näringslivskontoret är att skapa förutsättningar för företag att verka i kommunen.

– Vi stöder företagen på olika sätt. Många företagare kontaktar oss med olika frågor om allt möjligt, till exempel om de vill bygga ut, har brist på folk eller vill satsa på något särskilt. Det vi kan göra är att stötta och hjälpa till att hitta lösningar eller kontakter, säger Pär Jonsson.

– Vi har inga pengar att ge till befintliga företag, men vi ger information om vilka bidrag de kan söka hos länsstyrelsen, EU med flera och vi hjälper till med bidragsansökningar.

Kontakten med företagarna i Älvsbyns kommun försöker näringslivskontoret vårda på olika sätt, bland annat med besök och företagarrkost varje månad. Näringslivschefen är också med på företagarrföreningens styrelsemöten, för ömsesidig information.

EntreprenörCentra

För att stimulera och stödja nystartandet av företag driver näringslivskontoret projektet EntreprenörCentra. Randolf Eriksson leder det treåriga projektet som Älvsbyns kommun har tillsammans med Jokkmokks kommun. Projektet vänder sig till dem som tänker starta ett företag eller har ett företag som är nyare än tre år.

Två konsulter har anlits för att hjälpa nya företag som startas upp, en i Älvsbyn och en i Jokkmokk. I Älvsbyn är det Kompetensutvecklarna som har den uppgiften. De ger stöd främst genom individuell rådgivning och coaching om allt som rör företagande, till exempel affärsplan, finansiering, juridiska frågor, försäkringar, patentfrågor, projektarbete och mycket annat. EntreprenörCentra arrangerar också föreläsningar och seminarier.

– Vi är väldigt nöjda och stolta över detta projekt. Det har fått ett fantastiskt resultat. Vid en mätning förra året av hur många nystartade företag per innevånare Sveriges kommuner har, var Älvsbyn etta i Norrbotten och på 43:e plats

i Sverige. Jokkmokk låg på delad andra plats i Norrbotten. Vid årets mätning blev Jokkmokk etta och Älvsbyn fyra i Norrbotten, säger Randolf Eriksson.

De företag som har startats finns inom olika branscher som bygg, turism, socialt företagande, metall, skog, bil, bemanning, butik och entreprenör med flera.

Företagsetableringar

Näringslivskontoret ska också skapa förutsättningar för att företag ska vara intresserade av att etablera sig i Älvsbyns kommun och sköta kontakterna med dem som funderar på eller har bestämt sig för att etablera sig här.

– Nu träffar vi till exempel Boliden regelbundet med anledning av deras prospektering i Laver, säger Pär Jonsson.

Infrastrukturen i kommunen är en viktig faktor för att Älvsbyn ska vara intressant som etableringsort.

– Det är därför vi bland annat jobbar för den nya godsterminalen.

Ny godsterminal

Den senaste EU-projektansökan som Älvsbyns kommun skickat in är för byggandet av den nya godsterminalen. Den lämnades in i februari.

– Godsterminalen finns med i Länsstyrelsens länstransportplan för Norrbotten 2010-2021, så vi räknar med att ansökan kommer att beviljas, säger Randolf Eriksson.

Godsterminalen ska byggas på industriområdet, längs Fabriksgatan mellan Älvsbyhus och Polarbageriet. Projektet beräknas kosta 7,5 miljoner och kommer att finansieras av Älvsbyhus, Polarbageriet, BDX, Banverket, Länsstyrelsen i Norrbotten och EU:s strukturfonder. Älvsbyns kommun bidrar med arbete. Projektet kommer att pågå under tre år och startar i juni 2010.

– Tanken med en godsterminal är skapa möjligheter för bättre och effektivare transporter till och från Älvsbyn. Det är bra för våra företag. Det kommer även grannkommunerna till godo och förbättrar möjligheterna att få företagsetableringar i kommunen, säger Randolf Eriksson.

Näringslivsgala

Näringslivskontoret har tagit initiativ till en näringslivsgala i Älvsbyn.

Den kommer att arrangeras för första gången till hösten. Ännu är ingenting annat bestämt än att den ska hållas, men tanken är att kommunen, företagarrföreningen, köpmannaföreningen, LRF och kanske Norra Skogsägarna, gemensamt ska ordna galan. Sparbanken Nord är också intresserade av att vara medarrangör. Det kommer att bli middag för företagare, underhållning och prisutdelningar.

– Syftet med näringslivsgalan är att bygga och förstärka kontakter och nätverk och att berömma lokala företagare. Vi menar att uppmärksamhet är ett sätt att utveckla företagandet, säger Pär Jonsson.

Turistbyrån

Näringslivskontoret har huvudansvaret för turistbyrån.

Det har tidigare tillhört informatören Peter Lundbergs arbetsuppgifter men håller nu successivt på att flyttas över till den nya näringslivsutvecklaren.

Handelshuset sköter turistbyrån på entreprenad åt kommunen. Nytt för i år är att den kommer att flyttas till Storforsen under sommarmånaderna. De senaste åren har Handelshuset haft en egen filial där med turistinformation, men nu kommer alltså kommunens turistbyrå att finnas där under sommaren. I stället kommer Handelshuset att ha turistinformation i sin butik under sommaren, så som de haft i Storforsen.

I den nya tjänsten som näringslivsutvecklare kommer det att ingå att sitta med i styrgrupperna för de två EU-turistprojekt som kommunen är med i, City break to Swedish Lapland (som jobbar för att få igång direktflyg till Luleå

Airport från någon europeisk stad) och Cruice Luleå Network (som inbjuder kryssningsfartyg till Luleå).

– Fyrkantssamarbetet är bra för Älvsbyn också när det gäller turismsatsningar, så vi har valt att vara med i projekten. Vi bidrar med en del som är proportionerlig till invånarantalet, det vill säga inte så mycket pengar, men vi syns ändå på liknande sätt som de övriga, säger Peter Lundberg.

Projektledare som arbetar med Översiktsplanen

Näringslivskontoret anställer ofta projektledare för specifika uppdrag.

När till exempel näringslivskontoret fick i uppdrag av kommunfullmäktige att göra ett förslag på en ny översiktsplan för kommunen, så projektanställdes Erik Andersson under två år för att leda arbetet med den.

– Översiktsplanen är ett politiskt styrdokument som innehåller visioner om framtiden. Den ger vägledning för hur mark- och vattenområden är avsedda att användas och hur bebyggelseutvecklingen bör ske i hela kommunen inom ramen för samhällets miljömål. Olika markkrävande intressen prioriteras mot varandra. Fysisk planering är en process som pågår hela tiden. Därför är det viktigt att översiktsplanen alltid är aktuell så att den överensstämmer med den rådande politiska viljan, förklarar Erik Andersson.

Attraktiva tomter

En del i arbetet med översiktsplanen är att ta fram attraktiva boendeområden i kommunen, bland annat vid sjöar och Piteälven. Det är också en del i arbetet med att nå befolkningsmålet.

– Förslaget att ta fram attraktiva tomter i kommunen kom från företagareföreningen, som hade sett behovet hos sina affärskontakter och anställda. Därför togs beslutet att lägga in sådana i den nya översiktsplanen, säger Pär Jonsson och tillägger att ett 50-tal lägen i strandnära områden har föreslagits.

– Översiktsplanen säger inte vilka områden som verkligen kommer att bebyggas i framtiden. Den skapar möjligheter när beslut ska tas av markägare och i bygglovsfrågor, tillägger Erik Andersson.

Förslaget på ny översiktsplan kommer att ställas ut på biblioteket under våren. Mer information om detta kommer i annonser och på www.alvsbyn.se.

Storforsenprojektet

”Ökad tillgänglighet i Storforsens naturreservat” heter ett av de två stora projekt som Randolph Eriksson leder.

Det är ett treårigt projekt som både syftar till att förbättra och bygga nya spångar, broar, toaletter och byggnader och att öka antalet arrangemang i Storforsen, framför allt på vintern.

– Förra året förbättrades broarna och spångarna i området och till sommaren kommer fler broar och spångar att byggas, bland annat mellan bron över Varjisån och spångarna längs forsens, så att man kan gå där torrskodd hela året.

Det kommer också att byggas vattentoaletter som kan användas även på vintern, med egen ingång från utsidan på restaurangbyggnaden. I restaurangdelen ska en utställningshall för konst och museiföremål göras i ordning, där konstnärer kan ställa ut och där Norrbottens Museum kommer att visa en del av sina föremål.

Näringslivskontoret är med i tretton pågående EU-projekt, de flesta tillsammans med andra kommuner och organisationer. I flera av projekten bidrar kommunen med arbetsinsatser men inte med finansiering. Den totala budgeten för de tretton projekten är närmare 103 miljoner kronor. Förutom dessa bedrivs ett antal övriga projekt som inte är eu-finansierade.

EU-projekt

BD Pop stöder unga musiker från Norrbotten att slå igenom.

Grön framtidsgård jobbar för att nya och vidareutvecklade affärsverksamheter inom jord och skog ska skapas.

City Break to Swedish Lapland jobbar för att få igång direktflyg till Luleå Airport från någon europeisk stad.

Innovationer i Norr – Kvinnliga idébärare stimulerar och stöder kvinnliga innovatörer.

Invest in Norrbotten marknadsför Norrbotten som en intressant region för investerare.

Filmkommissionen verkar för filmproduktion i Norrbotten.

Nordic Business Link verkar för ökat affärsutbyte i norra Norge, Sverige och Finland.

Cruise Luleå Network inbjuder kryssningsfartyg till Luleå.

INTRO skapar sociala arbetstillfällen.

EntreprenörCentra stöd för nyföretagande.

SPIRA 4-kanten skapar förutsättningar för utvecklingsarbete i fyrkanten.

Ökad tillgänglighet i Storforsens naturreservat förbättrar infrastrukturen, servicen och ökar aktiviteterna i Storforsen.

Lumiora IT är ett IT-nät som sammanbinder länets kommuner.

Gebris kompetens biltest ett nätverk för biltester i kallt klimat.

Ansvarar för all information

Informatören i kommunen hör också till näringslivskontoret. Peter Lundberg har det jobbet, vilket innebär att han har huvudansvar för kommunens information, den interna och den externa, alltså informationen till dem som är anställda i kommunen, till kommuninnevånare och till alla utanför kommunen.

– Jag tar fram mycket informationsmaterial själv och ansvarar också för policyn i kommunens information i olika former, samt media- och kommunikationsrådgivning till anställda, säger han.

Information

Den interna informationen ges huvudsakligen genom enhetschefsträffar och ett informationsblad till personalen som kommer ut med cirka tio nummer per år. Det innehåller allmän infor-

mation om den kommunala verksamheten och finns också tillgängligt för allmänheten på www.alvsbyn.se, Personalsidan, Kommunungemensam, Informationsbrev.

Peter är också redaktör för Älvsbybladet, tidningen du just nu läser.

– Innehållet sammanställs av ett redaktionsråd, en grupp på nio personer från kommunens olika avdelningar. Produktionen och distributionen är utlagda på entreprenad.

– Jag är också huvudansvarig för kommunwebben och skriver nyheter till startsidan. Till min hjälp finns en webbmastergrupp på sju personer som beslutar till exempel om webben ska ändra inriktning, innehåll, menyer eller formatmallar.

Förutom denna grupp är det ett 80-tal personer som skriver och lägger in information på någon av webbens drygt 1 000 sidor.

Marknadsföring

Peter har också ett övergripande ansvar för hela kommunens marknadsföring.

– Det handlar om allt från små annonser till att genomföra stora kampanjer. Det kan också vara att inbjuda till presskonferenser eller informationsträffar - helt enkelt att hitta de media som är lämpliga för varje tillfälle.

Fortsättning på nästa sida

– Jag har börjat titta mer på möjligheterna med så kallade sociala medier alltså bloggar, Facebook, Twitter med mera på internet och har skapat en Älvsbysida och en Storforsensida på facebook (www.facebook.com/alsvbyn, www.facebook.com/storforsen).

– Fototävlingen Bästa bild från Storforsen som jag genomförde under förra året är ett annat exempel på hur marknadsföring kan göras. Totalt skickades 700 bilder in till tävlingen. Det visar vilket engagemang man kan skapa på olika sätt.

Varumärke

Just nu håller Peter på med ett varumärkesarbete.

– I dagens marknadsföring är det viktigt att ha ett varumärke att presentera. Det gäller även kommuner. Därför arbetar jag med varumärket Älvsbyn.

– Det handlar inte om att skapa något nytt, utan att plocka fram och definiera vad Älvsbyn

är och erbjuder, vilka kärnvärden Älvsbyn står för, vad vi ska kommunicera, vilka vi ska rikta oss till och hur vi ska göra det.

– Jag ska skapa en kommunikationsstrategi som tydliggör hur vi ska marknadsföra Älvsbyn i fortsättningen, både inom och utom kommunen.

Syftet med varumärkesarbetet är att bättre nå de tre målen som näringslivskontoret har: att öka invånarantalet, att öka sysselsättningen och att öka antalet nystartade företag.

– Det finns till exempel en befolkningsgrupp som vi har ett underskott på i Älvsbyn. Det är kvinnor mellan 18 och 35 år. Därför har varumärkesarbetet en tyngdpunkt på att plocka fram vad Älvsbyn kan locka den gruppen med och hur vi ska nå dem. Vi tror att om vi kan öka den gruppen så kommer det att ge positiva effekter på folkmängden.

För den delen av varumärkesarbetet har Peter en referensgrupp med fem kvinnor i de äldre åren till hjälp. De träffas fyra gånger under våren för att lyfta fram hur Älvsbyn kan nå andra.

Informatör Peter Lundberg med den fina Älvsbymössan som han låtit tillverka. Den finns att köpa på Sportringen.

Varumärkesarbetet ska vara klart den sista juni i år. Det förankras under arbetets gång i en styrgrupp som består av politiker, tjänstemän och företagare.

Ung Företagsamhet

Ung Företagsamhet (UF) är en rikstäckande organisation, med avdelningar i alla län, vars syfte är att främja företagande bland unga människor i Sverige.

UF arrangerar mässor och tävlingar för att stimulera både ungdomarna och kommunerna att satsa på UF-företagande.

Ett UF-företag är en möjlighet för gymnasieungdomar att prova på att driva ett företag under ett år. Företaget är inte en juridisk person, men omfattas av särskilda regler. Bland annat ska bokföring göras och bokslut upprättas. Inkomster och utgifter ska deklarerars i en särskild bilaga. UF-företaget får inte drivas längre tid än ett år, och måste avslutas inom den tiden. De UF-företagare som bedömer att deras affärsidé har bärighet att drivas vidare kan göra det i någon annan företagsform. 25 procent av alla svenska ungdomar som drivit ett UF-företag har några år senare varit företagare i någon form.

Älvsbyn är länets bästa UF-kommun

Ung Företagsamhet i Norrbotten utser varje år länets bästa UF-kommun. I år blev det Älvsbyns kommun.

Kommunen fick priset för att det finns ett bra sätt att arbeta med UF-företag på gymnasiet, för att UF-företagande från i år är obligatoriskt i media- och hotell- och restaurangprogrammen, för att en hög andel elever driver UF-företag och för att verksamheten har ökat från föregående år.

Näringslivskontoret samarbetar med gymnasiet angående UF-arbetet. Näringslivschefen och rektorn träffas regelbundet och varje UF-företag får 1 000 kronor i startbidrag av kommunen. Som motkrav ska de i slutet av läsåret redovisa för kommunstyrelsen vad de har gjort och vilket resultat de fått.

”Det roligaste och lärorikaste vi gjort”

De elever som läser kursen småföretagande kan

välja att driva ett UF-företag, både när de går i tvåan och i trean.

Tre som gjort det båda åren är Johanna Sundström, Cecilia Enbom och Christoffer Berell. De går tredje året på Samhällsprogrammet. Tillsammans med Märta Palmér och Evelina Holm som går mediaprogrammet driver de UF-företaget Femstjärnigt.

– Vår affärsidé är att göra en receptbok med godsaker och desserter och sälja den, berättar Christoffer.

Boken heter ”Allt från gamla klassiker till blivande favoriter” och av de 300 exemplar de tryckt upp har de redan sålt så stor del att alla kostnader täckts och resten blir vinst.

– Att jobba med ett UF-företag är det roligaste och mest lärorika vi gjort under gymnasiet, men också det jobbigaste, säger Johanna.

När de hade bestämt sig i höstas för vilken affärsidé de skulle satsa på, skrev de en affärsplan, gjorde budget och planerade arbetet. Sedan samlade de in recept, tillagade dem, fotograferade alla tillagade rätter, renskrev recepten och började med bokens layout. Samtidigt tog de kontakt med bokförlag och tryckerier för att få prisuppgifter

och kunna bestämma med vilken teknik de skulle färdigställa boken och var det skulle göras. Under tiden skötte de bokföring och planerade för försäljningen.

Lärt oss mycket

– Vi har lärt oss många olika saker som vi kommer att ha användning av oavsett vad vi kommer att göra i framtiden; att praktisera det vi lärt oss i företagsekonomi, att kommunicera och kompromissa, att lära oss att se hur vi kompletterar varandra och att lösa konflikter. Vi har också lärt oss mycket om hur kontakter med andra företag fungerar, hur olika man blir bemött och hur man argumenterar för sin sak, säger Cecilia.

UF-företagandet avslutas med UF-mässan för Norrbotten som i år hålls i Boden. Där utses bästa UF-företag i en mängd olika klasser som bästa affärsidé, bästa presentation med mera. UF-företag från Älvsbyn har deltagit i cirka tio år och placerat sig långt framme i vid flera tillfällen. Några har gått vidare och fått delta i den årliga riksmässan och SM i Ung Företagsamhet.

UF-företagarna Johanna Sundström, Christoffer Berell och Cecilia Enbom, med läraren Conny Öhman som är handledare men inte tar del i själva företagandet.

Teknik i skolan ger resultat

Projektet Teknik i skolan har funnits i Älvsbyn i tio år. Det är fritidspedagogerna Pia Åhman och Therese Broström som driver det.

– Det var Teknikens Hus i Luleå som initierade projektet. I deras uppdrag ingår det att fortbilda pedagoger i hela länet i teknikundervisning i skolan. Syftet med det är att öka och förbättra teknikundervisningen så att fler elever blir intresserade av att gå en teknisk utbildning och sedan ligga i framkant när det gäller forskning och företagande i Norrbotten, berättar Therese.

– Men Norrbotten är ju stort och de ansvariga på Teknikens Hus tyckte inte att deras resurser räckte för att göra det på ett effektivt sätt. Därför sökte de kontakt med pedagoger i kommunerna som var intresserade av att leda projektet i sin kommun, säger Pia.

Utbildningsdagar

Pia och Therese nappade på det. De gick en fem veckors utbildning på Teknikens Hus och blev sedan de första i länet att dra igång projektet.

Sedan dess har de hållit två utbildningsdagar per termin för lärarna i Älvsbyn.

– Många lärare tycker det är svårt att undervisa i teknik. De vet helt enkelt inte hur de ska göra. Vi visar att det finns många enkla sätt att förklara hur saker fungerar tekniskt och låter lärarna själva tillverka enkla modeller som de sedan kan låta eleverna göra. Vi tar också hit duktiga lärare och föreläsare som Teknikens Hus tillhandahåller, säger Pia.

För fem år sedan gjordes en utvärdering av projektet. Den visade att lärarna känner sig säkrare på att undervisa i teknik nu än de gjorde tidigare och att tekniktimmarna i skolan har ökat.

Teknik är roligt

Pia och Therese ordnar även saker för eleverna. I februari i år lånade de till exempel ett mobilt planetarium från Teknikens Hus. Elever i klasserna 0-5 fick besöka planetariet och Pia och Therese berättade om solen, månen och olika

stjärnbilder. För de äldre barnen pratade de också om lite svårare saker som till exempel vad Ljusår är.

Teknikteater och uppfinnartävlingar är annat som de ordnat för eleverna. De senaste sex åren har de också lett en teknikkurs under första sommarlovsveckan för tjejer som går i åttan.

– Vi har ett genusperspektiv på allt det vi gör. Det finns mycket teknik som intresserar tjejer om någon bara hjälper dem att få upp ögonen för det. Teknik handlar ju inte bara om skruvar och muttrar. Vi sysslar bland annat med teknisk design och kemiteknik den veckan, till exempel tillverkar vi badtvålar, säger Pia.

– Men tjejerna har även önskat att lära sig meka med moppen och så har vi besök av unga kvinnliga teknikföretagare som berättar om sitt företag och sin väg till det.

Pia Åhman och Therese Broström leder projektet Teknik i skolan. Therese håller i en enkel modell som man kan bygga för att lära sig mekanik. När man snurrar på ratten på burkens sida så snurrar figurerna på locket.

Elever från Bäckskolans förskoleklass besökte det mobila planetariet när det var i Älvsbyn.

DEKLARATIONER

Älvsbyns kommun upphör med mottagande av medborgarnas skattedeclarationer.

Skatteverket kan inte ansvara för hanteringen av deklARATIONER som lämnas hos tredje part. Därför kan man inte lämna sin skattedeclaration hos Älvsbyns kommun mer.

Anhörigkonsulent

Annelee Mickelsson är ny anhörigkonsulent i kommunen. Hon samordnar stödet till den som vårdar en äldre eller funktionshindrad anhörig i hemmet.

– De flesta som är i den situationen har ett stort behov att träffa andra, komma ut och få stöd. Därför ordnar vi träffar varannan onsdag för dem, säger hon.

Den som är intresserad kan kontakta Annelee Mickelsson på telefon 0929-172 32 eller 070-889 85 02.

De som vårdar en äldre anhörig kan också få avgiftsfri avlösning i hemmet upp till tio timmar i månaden. Det ansöker man om hos biståndshandläggaren som nås genom kommunens växel 0929-170 00.

Att vara ung i Älvsbyn - LUPP

Älvsbyns kommuns ungdomar i nian och gymnasiet besvarade i höstas enkäten LUPP (Lokal uppföljning av ungdomspolitik). Resultatet finns i en rapport som säger vad de tycker är positivt och mindre bra när det gäller fritid, skola, inflytande, hälsa, trygghet, framtid och arbete.

Fritid

En majoritet tycker att de har lagom med fritid. Gymnasisterna tycker att de har mycket eller ganska mycket att göra på sin fritid. Niorna tycker att det finns mindre att göra.

Skola

En stor del tycker att det är bra stämning i skolan. Många uppger dock att främlingsfientlighet är ett stort problem och att det förekommer mobbing i skolan.

Ett stort önskemål är bättre möjligheter att påverka skolan. Särskilt flickorna vill vara med och påverka arbetssätt, skolmat och schema.

Inflytande

Mer än hälften av niorna vill vara med och påverka frågor som rör kommunen, vilket är en avsevärt större andel än totalt i landet. Jämfört

med hela riket tycker en större andel flickor och en mindre andel pojkar att de har möjlighet att få politikerna att lyssna på dem.

Flickorna vill prioritera skola och lika lön för lika arbete medan pojkarna vill satsa på arbete och bostäder för unga, gator samt idrottsanläggningar.

Hälsa

De allra flesta mår bra men en del, framför allt flickor, upplever stress och trötthet.

En majoritet av flickorna och pojkarna tränar.

Nästan tre gånger fler bland pojkarna än flickorna äter snabbmat. Pojkarnas matvanor har försämrats sedan enkäten 2004.

Trygghet

80 % har inte drabbats av trakasserier under det senaste halvåret. Av dem som drabbats har 15 % av pojkarna och 9 % av flickorna blivit bestulna

och ungefär 5 % av båda könen har blivit hotade, vilket är något färre än totalt i riket. Mer än 10 % av flickorna och knappt 5 % av pojkarna har blivit mobbade eller utfrysta. Niorna känner sig tryggare på buss, tåg, allmän plats eller diskotek än nior gör totalt i riket. För gymnasister är resultatet samma som för riket.

Framtid och arbete

Nästan alla elever ser positivt på den egna framtiden. Jämfört med enkäten 2004 har framtidstron ökat markant. Bland dem som vill satsa på universitetsstudier dominerar flickorna klart medan en större andel av pojkarna, jämfört med riket, tänker avsluta sin utbildning efter gymnasiet.

Dubbelt så många flickor i nian tänker flytta än vid enkäten 2004. Även bland gymnasiet flickor vill fler flytta. Det som kan få dem att flytta tillbaka igen senare i livet är för niorna närhet till släkt och familj, flick/pojkvän eller jobb. Samma skäl anger gymnasisterna men tillägger att miljön för barnen är viktig.

Mer än hälften av ungdomarna kan tänka sig att starta eget företag, vilket är fler än totalt i riket.

Hela rapporten finns att läsa på www.alsvby.se, Fritid och kultur, På gång.

FÖRENINGSPROFILER

Nätverk med förmåner

Föreningen Företagarna i Älvsbyn är ett nätverk för dem som driver företag inom Älvsbyns kommun.

Föreningen har drygt 80 medlemmar efter en ökning under förra året med tio. På kontoret i Hantverkshuset arbetar Torgny Hortlund.

– Vi har bestämt oss för att bli mer aktiva när det gäller att värva medlemmar och tänker ta kontakt med nystartade företag och ordna informationsträffar för företagare som inte är med i föreningen, säger ordförande Elisabeth Nordström.

– Ett av föreningens syften är att medlemmarna ska knyta kontakter med varandra. Kontakter som kan vara värdefulla både för affärerna och för att få stöd när det behövs, säger Kent Johansson som också är med i styrelsen.

Varje fredag har Företagarna ett bokad bord för medlemmar på restaurang ÄP mellan klockan 11 och 13. Två gånger per år gör man ett besök hos något företag i Älvsbyn för att lära sig mer om dess verksamhet. Två gånger per år har man också samvarokvällar med olika innehåll. Nästa gång blir det till exempel bowling. Till hösten kommer man att vara medarrangör till den nya näringslivsgalan i Älvsbyn.

Genom Företagarna finns det också möjligheter att påverka olika saker i samhället. Föreningen är remissinstans i kommunala näringslivsfrågor och näringslivschefen är med på styrelsemötena för ömsesidig information. När nya nyckelpersoner anställs hos kommunen,

myndigheter eller företag, bjuds de in till något möte för att skapa kontakt.

– När Företagarna tycker till i olika frågor så har våra synpunkter genomslagskraft, säger Elisabeth Nordström.

Fler borde gå med

Företagarförening i Älvsbyn är medlem i riksorganisationen Företagarna. Som medlem i föreningen har man flera förmåner och tillgång till en del tjänster. Man kan få kostnadsfri rådgivning i juridiska frågor, till exempel när det gäller avtal, anställningsfrågor eller tvister. Man får också rabatter på bland annat frakter, bensin och bilköp samt förmånliga försäkringar.

– Företagarna har också en företagsjour där man kan få kostnadsfri hjälp när företaget går tyngre. Där finns all möjlig kompetens och de beräknas ha räddat 150 arbetstillfällen i Norr- och Västerbotten under 2009 genom sitt stöd till företagare, säger Kent Johansson.

Kontaktuppgifter till företagsjouren finns på företagarnas hemsida eller kontoret i Älvsbyn.

– Här i Älvsbyn har vi också en gratis kreditupplysningstjänst för våra medlemmar. Den ger kreditupplysning om alla personer och

Torgny Hortlund (sittande), Elisabeth Nordström och Kent Johansson.

företag i Norrbotten. Det är bara att komma in på kontoret så kan man använda den, säger Torgny Hortlund.

– Att vara med i företagarna är värdefullt på flera sätt och det finns många duktiga företagare i Älvsbyn som borde gå med. Företagets storlek har ingen betydelse. Inte minst småföretagarna är betydelsefulla, säger Kent Johansson.

Vill du att din förening ska presenteras i Älvsbybladet?

Kontakta Älvsbyns kommun, tfn 0929-170 00, eller e-post: redaktor@alsvby.se

Åsa kör Hit & Dit

För tredje året i rad har organisationen Företagarna undersökt jämställdheten i Sveriges kommuner ur företagsynpunkt. Älvsbyn har legat högt på listan alla tre åren; på tredje plats för två år sedan, bäst i landet förra året och på fjärde plats i år. Det gör Älvsbyn till den näst bäst jämställda företagarkommunen i landet totalt under de tre åren.

En av de driftiga företagskvinnorna i Älvsbyn är Åsa Vesterlund i Tvärån som driver Malte Vesterlunds åkeri sedan två år. Hon ansvarar för tre lastbilar som dagligen levererar gods till och från företag och privatpersoner i Älvsbyn, Luleå och Piteå. När hon bestämde sig för att driva företaget vidare tog hon ett modigt steg, för hon visste egentligen inte alls hur det skulle skötas.

Var chaufför

Malte Vesterlund hade startat åkeriet 1962. 1987 anslöt han sig till budkedjan Hit & Dit. 1998 tog sonen Jan över. Honom var Åsa gift med och de arbetade båda två som chaufförer i åkeriet.

– Jag är undersköterska från början, men valde att bli chaufför och det har jag aldrig ångrat. Jag gillar verkligen mitt jobb, säger hon.

Åsa kör varje morgon den så kallade tidningsbilen, det vill säga hon hämtar Expressen och Aftonbladet i en depå i Öjebyn och kör ut tidningarna till dem som säljer dem i flera byar i Piteå och i Älvsbyn.

Det var Jan som skötte allt som rörde företaget. De hade elva anställda och allting fungerade bra. Förutom Hit & Dit körde de hustransporter och lösvirke åt Älvsbyhus. Men plötsligt rubbades allt. Jan omkom i en trafikolycka och Åsa stod ensam med ett åkeri, flera bilar, anställda och kunder som väntade på sina leveranser.

– Jag hade kört min bil i 11 år, men aldrig satt mig in i något annat som gällde företaget. Som tur var gjorde Jans pappa och bror en del viktiga saker på en gång. Det var till exempel dags att göra in ordning de anställdas löner och det fixade de.

Visste snart

– Efter några veckor började jag jobba igen. Det var en ren överlevnadsstrategi för att kunna tänka på något annat. Ganska snart visste jag vad jag ville göra; jag skulle behålla Hit & Dit men sluta med körningarna åt Älvsbyhus.

Åsa gick vägverkets ”Eget på väg-kurs” som man måste gå för att få vara trafikansvarig i ett åkeri.

– Kursen pågår i åtta dagar. Sedan gör man fyra prov; i ekonomi, juridik, tekniska normer och en fallstudie i att ha ett eget åkeri med 15 frågor som ska besvaras på två timmar. Det var svårt, men jag klarade det!

– Sedan började processen med att lära mig företaget. Löner, arbetsgivaravgifter, fakturor, fraktsedlar, organisation, kontakter med banken, kommunen och myndigheter, tillståndsanvändningar, möten, bildelar - allt var nytt för mig, men problem är till för att lösas och nu efter två år kan jag säga att det har gått riktigt bra.

– Men utan hjälp från svärfar, min pappa, BDX (fd lastbilscentralen) och inte minst mina anställda Ove Norman och Lars Hortlund hade det aldrig gått.

Uppskattad

Åkeribranschen domineras av män. Åsa känner inte till någon annan kvinna som driver ett åkeri.

– I Älvsbyn vet ju alla kunder vem jag är eftersom jag har kört tidningsbilen så länge, här möter jag inga reaktioner alls på att jag är åkare, men när jag till exempel var på BDX-möten i Luleå och Piteå för första gången fanns det män som undrade vad jag gjorde där eller antog att jag var nyanställd på kontoret på BDX.

– Men de flesta tycker det är roligt när jag berättar att jag fortsatt med åkeriet och jag känner mig uppskattad av kunderna.

ÄLVSBYBLADET

Ansvarig utgivare
Magnus Nordström

Redaktör
Peter Lundberg

Adress
Älvsbyns kommun, 942 85 Älvsbyn
www.alsvbyn.se
Tfn: 0929-170 00 vx, fax: 0929-174 00

Text/reportagefoto
Elisabet Nordebo

Original/Tryck
Älvsby-Tryck AB, Älvsbyn

ÄLVSBYNS KOMMUN

Media-Älvsbyn

Det har ofta sagts att Älvsbyn ligger i media-skugga, det vill säga att mediabevakningen är liten. Nu kan man inte längre säga så. Förutom Piteå-Tidningens lokalredaktion finns sedan tre år Älvsbyns Nyheter som publiceras i Älvsbybygdens Annonsblad, där journalistiska nyheter presenteras varannan vecka. Älvsbyns Nyheter finns också att läsa på www.alsvbybygdens.se.

I höstas gjorde nyhetswebben Älvsbyn Just Nu (www.alsvbyn.just.nu) en nystart och började publicera snabba nyheter och en del reportage med effektiva uppdateringar varje dag.

På senhösten startade också veckotidningen Älvsbynytt med lätsamma artiklar med Älvsbyinnehåll. Den finns även att läsa på www.alsvbynytt.se.

På Facebook finns två sidor med information om Älvsbyn och Storforsen, www.facebook.com/alsvbyn och www.facebook.com/storforsen. Man behöver inte vara registrerad på Facebook för att kunna läsa sidorna och se de fina bilderna som finns där.

Alkohol- och drogrådgivning

Socialtjänstens alkohol- och drogrådgivning på vårdcentralen har öppet på tisdagar klockan 8-12 och 13-16. Ring eller besök den om du önskar en förändring av dina alkohol- eller drogvanor eller de problem som de skapar. Du som lever med någon som missbrukar eller har en mamma eller pappa som dricker för mycket är också välkommen.

Jonas Sundqvist och Åsa Lundberg som jobbar där har lång erfarenhet av missbruksrådgivning och behandling. Rådgivningen är kostnadsfri och sker naturligtvis under sekretess.

Telefon 0929-172 40 eller 0730-457 314.

Nyanställd

Emma Bäckström är nyanställd på ekonomikontoret.

